

**PRIJEDLOG GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA
O PRIMJENI FISKALNIH PRAVILA
ZA 2013. GODINU**

ZAKONSKI OKVIR

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti (NN 139/10) određuju se pravila kojima se ograničava državna potrošnja, jača odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te jača sustav kontrola i nadzora radi osiguranja fiskalne odgovornosti.

Cilj Zakona o fiskalnoj odgovornosti je osiguranje i održavanje fiskalne odgovornosti, transparentnosti i srednjoročne i dugoročne održivosti javnih financija. To se postiže uspostavljanjem i jačanjem fiskalnih pravila i pravila za osiguranje fiskalne odgovornosti na temelju kojih Vlada Republike Hrvatske utvrđuje i provodi fiskalnu politiku.

Fiskalna pravila koja su definirana Zakonom o fiskalnoj odgovornosti podijeljena su na dva dijela odnosno na tzv. privremeno i trajno pravilo.

Privremeno ili prvo pravilo koje se sukladno Zakonu treba zadovoljiti u tekućoj godini obzirom na postojanje primarnog manjka općeg proračuna, odnosi se na smanjivanje rashoda iskazanih udjelom u bruto domaćem proizvodu za najmanje 1 postotni bod godišnje i to do trenutka postizanja primarnog salda općeg proračuna na razini nula ili u pozitivnom iznosu i to u nominalnim terminima.

Drugo, ili uvjetno nazvano, trajno pravilo počinje od trenutka kada je prvo pravilo zadovoljeno, a odnosi se na održavanje nultog ili pozitivnog ciklički prilagođenog primarnog salda općeg proračuna. Primarni saldo predstavlja razliku prihoda i rashoda bez kamata.

Obuhvat općeg proračuna i način izračuna agregata za potrebe ovih pravila utemeljen je na ESA 95 metodologiji Europske unije. Povećanje rashoda općeg proračuna izravno povezanih uz financiranje projekata sufinanciranih iz pretpristupnih programa pomoći i europskih fondova u procesu pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji i u prve tri godine članstva izuzimaju se iz ukupnih rashoda.

Nadalje, Uredbom o sastavljanju i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (NN 78/11), između ostalog, propisuje se i oblik i sadržaj izvještaja o primjeni fiskalnih pravila sukladno Zakonu o fiskalnoj odgovornosti. Uredba nalaže da Ministarstvo financija, uz godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna, izrađuje i dostavlja Vladi Republike Hrvatske godišnji izvještaj o primjeni fiskalnih pravila sukladno Zakonu o fiskalnoj odgovornosti do 1. svibnja tekuće godine za prethodnu proračunsku godinu.

Navedeno pravilo koje se primjenjuje za 2013. godinu ne uzima u obzir postojanje ekonomskih ciklusa te u prevladavajućim uvjetima opadajućeg gospodarskog rasta dodatno ugrožava izgleda za rast. Zbog toga, ali i zbog usklađenja s Direktivom Vijeća 2011/85/EU, fiskalno pravilo koje će vrijediti u idućim godinama je izmijenjeno (NN 19/14).

FISKALNO PRAVILO U 2013. GODINI

Primjena fiskalnog pravila računa se na temelju ostvarenja proračuna opće države s jedne strane te očekivanog kretanja bruto domaćeg proizvoda u trenutku izrade proračuna, s druge strane.

U izračunima se koriste iznosi rashoda opće države vezani uz aktualno Izvješće o proračunskom manjku i razini duga opće države koje je pripremio i objavio Državni zavod za statistiku u ožujku 2014. godine. Statistički obuhvat uključuje veći broj institucija nego što su uključene u proračunski obuhvat. Zbog većeg obuhvata institucija u odnosu na prethodna izvješća i izračune koji su se temeljili na proračunskom obuhvatu, udjeli rashoda u BDP-u su veći. Metodologija i obuhvat na temelju koje su izrađena ocjena ispunjenja fiskalnog pravila prikazana u tablici su za cijelo promatrano razdoblje usklađeni.

Kao što je vidljivo iz navedenih izračuna **fiskalno pravilo za 2013. godinu nije zadovoljeno**. Rashodi proračuna opće države u planiranom BDP-u smanjeni su za 0,6 postotna boda umjesto 1,0 postotnog boda propisanog pravilom. Glavni razlog za neispunjenje fiskalnog pravila proizlaze iz novih obveza uplate doprinosa Republike Hrvatske proračunu Europske unije te podmirjenja obveza ustanova u zdravstvu u sanaciji i HZZO-a.

Zbog lošijeg ostvarenja gospodarskih kretanja u 2013. godini od onih koji su bili očekivani prilikom izrade proračuna, udjel ostvarenih rashoda u ostvarenom BDP-u povećan je 0,2 postotna boda.

Tablica: Prikaz zadovoljenja fiskalnog pravila za 2013. godinu

Rashodi općeg proračuna, ESA 95 metodologija (000 HRK)	Izvršenje 2011.	Izvršenje 2012.	Izvršenje 2013.
Rashodi proračuna opće države za izračun fiskalnoga pravila	157.931.718	150.006.899	150.627.187
Nominalni BDP koji je korišten prilikom izrade izmjena i dopuna državnog proračuna za 2013. godinu	328.736.937	330.231.967	336.326.356
udio u BDP-u, %	48,0	45,4	44,8
Godišnja promjena udjela rashoda općeg proračuna u BDP-u - FISKALNO PRAVILO, prema Uredbi		-2,6	-0,6
Rashodi proračuna opće države za izračun fiskalnoga pravila	157.931.718	150.006.899	150.627.187
Ostvareni nominalni BDP	328.736.937	328.561.578	328.251.530
udio u BDP-u, %	48,0	45,7	45,9
Godišnja promjena udjela rashoda općeg proračuna u BDP-u - FISKALNO PRAVILO		-2,4	0,2